

De opleiding Bachelor in de gezinswetenschappen van Hogeschool Odisee is gericht op de ondersteuning van duurzame gezinsrelaties in een superdiverse context.

Krachtgericht werken en de versterking van het netwerk van gezinnen staan centraal.

Gezinswetenschappen biedt een breed theoretisch kader dat studenten toelaat om in diverse organisaties van de vormings- en welzijnssector een mandaat op te nemen.

Bij de organisatie van praktijkervaring streven we naar een nauwe samenwerking en wisselwerking met het werkveld.

We stellen ons graag even voor!

Praktijkervaring opdoen in de opleiding Gezinswetenschappen

Gezinswetenschappen is een bacheloropleiding in het sociaal-agogisch werk en is uniek in Vlaanderen! Hogeschool Odisee biedt deze studie aan op campus Schaarbeek.

Gezinswetenschappen bestaat uit twee trajecten: een traject voor volwassen studenten en een traject voor jongvolwassen of generatiestudenten. Het onderdeel praktijk krijgt in beide trajecten een verschillende invulling.

Het traject voor jongvolwassen studenten

Deze generatiestudenten lopen een traject van **werkplekleren**, een vorm van duaal leren die een sterke wisselwerking mogelijk maakt tussen leren in de opleiding en in het werkveld.

In de **eerste opleidingsfase** maken zij kennis met het werkveld via vrijwilligerswerk, werkplekbezoeken en lezingen.

In de **tweede en derde opleidingsfase** gaan de jongvolwassenen duaal leren. Ze zijn afwisselend op de campus en op de werkplek, gespreid over het academiejaar.

Het traject voor volwassen studenten

Volwassen studenten brengen een divers en breed pakket aan levens- en beroepservaring mee. Zij combineren meestal hun studie met een job en een gezin. Zij volgen één dag les per week.

Deze studenten toetsen wat ze al kennen en kunnen uit hun werk en hun gezin, en ze verdiepen dit met de theoretische kennis die ze krijgen in de opleiding.

Van bij de start maar vooral in **de tweede opleidingsfase** bepalen we op basis van een portfolio van de student welke praktijkverdieping de student nodig heeft. In het eerste jaar bekijken we met de studenten hoe zij hun

competenties kunnen verwerven, welk traject zij hiervoor nodig hebben. Dit kan variëren qua aantal uren en complexiteit. In het tweede jaar kunnen zij facultatief vrijwilligerswerk opnemen om competenties te verwerven en hun stagetraject te spreiden. De studenten nemen hun praktijkverdieping op in de derde opleidingsfase.

Praktijkgericht onderzoek

In beide trajecten is veel ruimte voor **project- en onderzoekswerk**. De opleiding werkt daarvoor intensief samen met het werkveld en het Kenniscentrum Gezinswetenschappen. De studenten werken mee aan onderzoeksvragen die vaak direct uit het werkveld komen.

Werkplekieren in het traject voor jongvolwassenen

Werkplekieren I: kennismaken met de praktijk via vrijwilligerswerk, lezingen en werkplekbezoeken

Verkennen, de sfeer opsnuiven, maar toch ook zelf de handen uit de mouwen steken en jezelf leren kennen als eerstelijnswerker, dat is het doel van de praktijkervaring in de eerste opleidingsfase.

Wat bieden de studenten aan het werkveld?

Tijdens de eerste opleidingsfase verrichten de studenten **120 uren vrijwilligerswerk** in een organisatie naar keuze; met hun inzet bieden ze een enthousiaste bijdrage aan het werkveld. Ze ontdekken waar hun talent ligt. Via verslaggeving en nabespreking ontwikkelen ze een kritische blik op hun eigen functioneren.

Wat verwachten wij van het werkveld?

- Onthaal en begeleiding zoals bij elke andere vrijwilliger.
- Een beknopt evaluatieverslag.

En verder:

- Het werkveld komt naar de campus. **Gast sprekers** delen hun ervaring, in directe interactie met de studenten.
- Studenten **bezoeken diverse organisaties**.

Werkplekieren II: aan de slag in de sociale economie

Werkplekieren is een constante wisselwerking tussen leren in de opleiding en op de werkplek.

Studenten leren beroepscompetenties in een arbeidssituatie die ook een leersituatie is. Ze nemen hun uren op de werkplek niet in een blok op, maar gespreid over het gehele academiejaar. Naast de dagen op de werkplek volgen ze een tot twee dagen per week les op de campus, waar ze concrete cases vanuit hun werkplek kunnen aankaarten.

Wat bieden de studenten aan het werkveld?

- In de **tweede** opleidingsfase doen de jongvolwassen studenten gedurende **600 uren** leer- en werkervaring op in organisaties van de **sociale economie**. De relatie gezin-arbeid begeleiden is een centraal aandachtspunt in hun leertraject. Ze evolueren van meewerken met de doelgroep, naar zelf begeleiden op de werkvloer, tot trajectbegeleider en zetten hun eerste stappen in gezinsgericht en contextgericht werken.

Werkplekieren III: aan de slag in de brede welzijnssector

- In de **derde** opleidingsfase draaien de studenten gedurende **600 uren** mee in een organisatie naar keuze in de brede welzijnssector. Ze kunnen snel zelfstandig functioneren en de taken van een professionele hulpverlener opnemen in een meer complexe en onvoorspelbare context. Ook in vrijwilligersorganisaties nemen studenten uren werkplekieren op.

Wat verwachten wij van het werkveld?

Begeleiding en coaching, op maat van denkende doeners, en evaluatie en bijsturing.

Concreet nodigen we je uit om:

- Een mentor aan te stellen.
- Je organisatie open te stellen als lerende omgeving.
- Studenten te ondersteunen in hun functioneren.
- Regelmatige feedback en evaluatie te bieden.
- Studenten de kans te geven om verschillende methodieken op de werkplek te leren kennen én toe te passen.
- In-house opleiding mogelijk te maken.
- Mee na te denken over het optimaliseren van de opleiding van de studenten.

Praktijkverdieping in het traject voor volwassen studenten

Wat bieden de studenten aan het werkveld?

Volwassen studenten combineren hun studies meestal met een job én een gezin; ervaringen uit die context zijn vaak direct inzetbaar in het werkveld. Soms kiezen zij voor hun praktijkverdieping voor minder evidente werktijden, tijdens weekends of in vakanties, uiteraard in overleg met de organisatie.

Tijdens de **eerste en tweede opleidingsfase** kunnen de studenten ervoor kiezen om **vrijwilligerswerk** op te nemen. In het eerste jaar bezoeken studenten het werkveld en organiseren we een vrijwilligersmarkt op de campus. Zo worden studenten toegeleid tot het toekomstig werkveld.

Tijdens de **derde opleidingsfase** werken de studenten gedurende **120 tot 240 uren** in een werksetting naar keuze in de brede sociale sector. Na een korte participerende observatie nemen zij taken op van een (gezins-)begeleider.

Wat verwachten wij van het werkveld?

- Aanstellen van een mentor.
- Studenten begeleiden en sturen in hun professioneel functioneren in de organisatie.
- Een beknopt evaluatieverslag maken.

Tabel: overzicht van praktijktrajecten

	Jongvolwassenen (18 tot 25-jarigen)	Traject volwassenen
1^e OPLEIDINGSFASE		
Wat	Werkplekieren I Vrijwilligerswerk	Projectwerk/ praktijkverdieping I
Hoeveel	120 u	Vrijwilligerswerk (optioneel)
Wanneer	Tussen 1 okt. en 15 juni	Vrijwilligersmarkt (nieuw)
Taken mentor	Opvolgen/ eindevaluatieverslag	
2^e OPLEIDINGSFASE		
Wat	Werkplekieren II	Praktijkverdieping II
Hoeveel	600 u	Portfoliotraject
Wanneer	Van 1 okt. tot 15 juni	Vrijwilligerswerk
Taken mentor	Begeleiden en evaluatieverslagen	(Nieuw - Optioneel)
3^e OPLEIDINGSFASE		
Wat	Werkplekieren III	Praktijkverdieping III 2 groepen
Hoeveel	600 u	Portfoliotraject 120 of 240 u
Wanneer	Van 1 sept. tot 15 juni	Tussen 1 sept. en 15 juni
Taken mentor	Begeleiden en evaluatieverslagen	Begeleiden

Onderzoek samen met het werkveld

Alle studenten Gezinswetenschappen werken actief mee aan onderzoeksprojecten in opdracht van het werkveld. Ze kunnen rekenen op een professionele omkadering van het Kenniscentrum Gezinswetenschappen.

Projectwerk in de tweede opleidingsfase

Wat bieden de studenten?

Het projectwerk van de tweede opleidingsfase geeft de studenten de kans om deel te nemen aan een onderzoek dat inspeelt op concrete vragen van het werkveld.

Vaak worden de onderzoeksresultaten gebundeld in een publicatie.

Deze onderzoeksprojecten lopen in nauwe samenwerking met het Kenniscentrum Gezinswetenschappen.

Enkele voorbeelden:

- **(V)chtscheidingen en bezoekruimtes (CAW)**

De bezoekruimte van het CAW te Brussel krijgt te maken met zeer complexe hulpvragen. Voor welke hulpvragen zijn zij bevoegd? Hoe ver reikt hun mandaat? Naast de bezoekruimte zelf, hebben we in Brussel verschillende actoren bevraagd die ook met complexe hulpvragen rond conflictueuze scheidingen te maken krijgen en hoe zij hiermee omgaan. De studenten voeren een groot deel van het onderzoek uit.

- **Gezinsondersteunend werken met moslimouders en -gezinnen**

Vraag en aanbod op vlak van opvoedings- en gezinsondersteuning aan gezinnen met een niet-westerse migratieachtergrond sluiten nog te weinig op elkaar aan. Voor dit onderzoek gaan studenten op pad om moslimouders te bevragen over hun nood aan opvoedings- en gezinsondersteuning. Ze bezoeken organisaties die opvoedingsondersteuning bieden aan moslimouders.

Wat kan het werkveld ons bieden?

- We staan open voor nieuwe onderzoeksopdrachten. Aarzel niet om ons je vragen voor te leggen via kcgezinswetenschappen@odisee.be!
- Jouw expertise, bijvoorbeeld als lid van een stuurgroep, wordt zeer gewaardeerd.

Bachelorproef

Wat bieden de studenten?

Voor de bachelorproef onderzoeken de studenten een probleemstelling of een casus uit de praktijk. Op basis daarvan formuleren ze concrete voorstellen voor de organisatie. Ze kunnen ook experimenteren met het ontwikkelen en evalueren van een innovatief project ten behoeve van gezinnen. Dat leidt tot verrassende en creatieve suggesties voor aanpak. Enkele voorbeelden:

- **Begeleiding van tienermoeders en hun familie door het Jongerenadviescentrum**

Tienermoeders komen, net zoals andere jongeren, bij het JAC terecht omdat ze met een bepaalde vraag zitten. Tijdens het onderzoek voor haar bachelorproef ontdekte Evelyn dat deze kwetsbare groep weinig op de hoogte is van haar rechten en plichten. Ze werkte een brochure uit die zowel JAC-medewerkers als leerkrachten kunnen gebruiken om deze jongeren in te lichten of samen met hen op zoek te gaan naar een antwoord op hun vragen.

- **Naar een 'ouderwijs onderwijs'**

Klopt het dat 'sommige' gezinnen, en daarmee bedoelt men vaak sociaal-cultureel kwetsbare gezinnen, 'geen interesse' hebben in het schoolleven van hun kinderen? Elisabeth spreekt dat tegen. In haar bachelorproef stelt ze voor dat scholen een 'ouderwijzer' aanstellen: een brugfiguur die vanuit de school een vertrouwensrelatie met deze gezinnen opbouwt. Hij/zij kan ook de verbinding leggen met het aanbod van sociale hulp in de regio.

Wat verwachten wij van het werkveld?

- Onderzoeksvragen formuleren op maat van studenten.
- Studenten (die in je organisatie aan de slag zijn) ondersteunen bij het formuleren van een interessant onderwerp en een haalbare probleemstelling voor hun bachelorproef.
- Optreden als externe deskundige bij de voorstelling van bachelorproeven.

Praktijkgericht onderzoek met het Kenniscentrum Gezinswetenschappen

Project- en onderzoekswerk dat in de opleiding een plaats krijgt (zie werkplekieren, projectwerk of bachelorproef), loopt vaak in nauwe samenwerking met het kenniscentrum. Soms bieden onderzoekers van het kenniscentrum meer of betere mogelijkheden om je project of vraag op te nemen. Denk aan een project dat een academiejaar overstijgt of aan een grootschalig project dat de betrokkenheid van verschillende werkveldpartners vraagt.

Wat doen we?

Vanuit het perspectief van gezinnen:

- voeren we praktijkgericht, beleidsvoorbereidend en - adviserend wetenschappelijk onderzoek uit;
- doen we aan maatschappelijke dienstverlening, in interactie met het werkveld;
- geven we lezingen, vormingen en bijscholingen;
- stimuleren we het debat over gezinnen, relaties en opvoeding via publicaties en evenementen.

Thema's die het kenniscentrum opneemt zijn onder meer: opvoedings- en gezinsondersteuning, gezins- en partnerrelaties, gezinsbeleid, gezinnen en migratie, en gezinnen en zorg. Een grote verscheidenheid aan gezinnen zit daarin vervat, waaronder vluchtelingengezinnen, zorgende gezinnen (bv. mantelzorg), gezinnen in een kwetsbare situatie (bv. gezinnen in armoede), gezinnen met een persoon met een fysieke en/of mentale beperking, gezinnen met een persoon met psychische problemen.

Neem zeker een kijkje op:

- <https://kcgezinswetenschappen.odisee.be/wat-we-doen> of
- <https://www.odisee.be/kenniscentrum-gezinswetenschappen>

Of stuur een mail naar kcgezinswetenschappen@odisee.be. Wij bekijken dan samen met jou of onderzoeksmedewerkers al dan niet samen met studenten gezinswetenschappen of via een gezamenlijke aanvraag voor externe financiering met jouw thema of vraag aan de slag kunnen gaan.

Meer weten?

Over de opleiding Gezinswetenschappen:

WWW.ODISEE.BE/GEZIN

WWW.FACEBOOK.COM/ODISEESCHAARBEEK

Over het Kenniscentrum Gezinswetenschappen:

WWW.KCGEZINSWETENSCHAPPEN.BE

WWW.FACEBOOK.COM/GEZINSWETENSCHAPPEN